

Aan
de gemeenteraad

Datum 11 november 2025
Zaaknummer 2025-0114433
Betreft Actuele stand van zaken dossier Chemours

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Strategie en Beleid - Milieu en Energie
Auteur: Maurice Roubos
E-mail: mjh.roubos@dordrecht.nl
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De fabriek van Chemours bevindt zich op het grondgebied van Dordrecht, waarbij emissies van PFOA en GenX zich in de omgeving hebben verspreid. In samenwerking met de gemeenten Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht zijn de bedrijven gedagvaard wegens het veroorzaken van schade aan gemeentelijke eigendommen. De provincie is verantwoordelijk voor de vergunningen onder Omgevingswet en de Seveso-richtlijn en het zwemwater, terwijl Rijkswaterstaat de vergunningen voor de Rijkswateren afhandelt. Het waterschap Hollandse Delta is verantwoordelijk voor vergunningen voor lozingen op het oppervlaktewater anders dan Rijkswateren. Drinkwaterbedrijf Evides voert de nieuwe Drinkwaterrichtlijn uit en wordt hierop gecontroleerd namens het ministerie van IenW. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voert namens IenW toezicht uit op de naleving van milieuwetgeving, handhaaft veiligheids- en transportregels en adviseert de provincie over de vergunning. Ook de gemeente Dordrecht adviseert de provincie over de vergunning.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Door middel van deze raadsinformatiebrief stellen wij uw raad in de gelegenheid kennis te nemen van de stand van zaken van het dossier Chemours/PFAS. In deze raadsinformatiebrief zult u veel informatie vinden die ook in de vorige raadsinformatiebrief is behandeld. Dit omvat voornamelijk vervolgacties waarbij we u volledig willen informeren, of om aan te geven dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn geweest op bepaalde gebieden.

Wat is de te delen informatie?

In deze raadsinformatiebrief behandelen wij achtereenvolgens:

1. Raadsinformatiebrieven, behandeling van aangenomen moties en wethouderberichten vanaf de algemene raadsinformatiebrief van juni 2025.
2. Vervolgonderzoek, waaronder bakstenen als potentiële wijze van saneren.
3. Overige onderzoeken en ontwikkelingen.
4. De besteding van de SPUK-gelden -(subsidieregeling buitenproportionele verontreinigen met PFAS.)

5. Communicatie.
6. Stand van zaken moestuinen en zwemplas Merwelanden
7. Contact met inwoners.
8. Vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Wat is de te delen informatie?

1. Aan u toegezonden berichten vanaf januari 2025

a. Raadsinformatiebrieven

9 oktober: Vaststellen beleidsregels hergebruik PFOA-houdende grond [2025-0096339]

b. Moties die aangenomen zijn

Niet van toepassing.

c. Artikel 39- en 40-vragen

Niet van toepassing.

d. Wethoudersberichten

3 juli: Brief GS-leden Stolk en Zevenbergen aan PS over het Dwangsombesluit Chemours

3 juli: RIVM-bloedonderzoek PFAS in bloed

30 augustus: Kamerbrief over verkenning intentieverklaring Chemours

2. Vervolgonderzoek, waaronder bakstenen als potentieel saneringsmiddel

Onder de SPUK-regeling 2024–2030 zijn in jaren 2025 vervolgonderzoeken gestart, met de volgende deelonderzoeken:

a. Vernietiging PFAS via bakstenen

De gemeente heeft contact gehad met de firma Claybens, die een methode heeft ontwikkeld om PFAS-houdende klei te verwerken door deze bij te mengen in baksteenklei. Het uitgangspunt is dat de PFAS tijdens het zeer hete en langdurige bakproces volledig worden afgebroken.

De gemeente heeft Claybens benaderd om deel te nemen aan een innovatief pilotproject met grond uit onze regio, naar aanleiding van een succesvolle pilot die het bedrijf eerder uitvoerde in samenwerking met de gemeente Doetinchem. Uit een verkenning, in samenwerking met de omgevingsdienst, is echter gebleken dat de betreffende grond niet geschikt is voor deze pilot, omdat de samenstelling niet geschikt is voor de productie van bakstenen. Wel is afgesproken dat de gemeente de verdere ontwikkeling van deze methode zal blijven volgen en contact zal onderhouden met Claybens.

3. Overige onderzoeken en ontwikkelingen

a. PFAS in bloed van de Nederlandse bevolking

Uit recent onderzoek van het RIVM blijkt dat bij vrijwel alle Nederlanders meerdere PFAS in het bloed aanwezig zijn. Er is gekeken naar 28 stoffen in bloedmonsters uit 2016 en 2017. In bijna alle monsters zijn minimaal zeven PFAS aangetroffen (waaronder PFOA, PFNA, PFDA, PFUnDA, PFHxS, PFHpS en PFOS). De concentraties PFOS en PFOA waren het hoogst.

Bij het grootste deel van de bevolking ligt de hoeveelheid PFAS in het bloed boven de gezondheidkundige grenswaarde. Daarmee bevestigt het onderzoek eerdere bevindingen van het RIVM en de Europese Voedselveiligheidsautoriteit (EFSA) dat mensen te veel PFAS binnenkrijgen. In de regio's Dordrecht en Westerschelde liggen de waarden van enkele PFAS iets hoger dan gemiddeld in Nederland.[\[1\]](#) Het onderzoek maakt deel uit van het landelijke PFAS-onderzoeksprogramma van het RIVM, gericht op het in kaart brengen en verminderen van de blootstelling aan PFAS in Nederland.

b. Onderzoek naar de impact van het kennen van je PFOA-bloedwaarde

De GGD Zuid-Holland Zuid en het Erasmus MC voeren gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek uit naar de psychologische en sociale effecten van het kennen van de PFOA-bloedwaarde. Deelnemers aan dit onderzoek zijn inwoners die in 2016 hun bloed lieten testen en destijds toestemming gaven voor vervolgonderzoek. Het doel van het onderzoek is om beter te begrijpen wat het weten van de eigen PFOA-bloedwaarde met mensen doet. Deelnemers worden geïnterviewd over hun ervaringen. Het onderzoek loopt tot en met de zomer van 2026.

Daarnaast zijn in de landelijke gezondheidsmonitor voor onze regio vijf specifieke vragen over PFAS opgenomen. De respons was hoog, met bijna 9.000 respondenten. Uit de resultaten blijkt dat meer dan 70% van de respondenten zich — in enige mate — zorgen maakt over PFAS en de gezondheid. Deze uitkomst bevestigt de eerdere resultaten van de verkenning die het RIVM in onze regio uitvoerde naar zorgen over PFAS.

c. Lobby Chemours/PFAS

Stand van zaken VNG-motie 'Op weg naar een PFAS-vrije samenleving'

In de vorige raadsinformatiebrief hebben wij u geïnformeerd over het behaalde resultaat van de door de gemeenten Dordrecht, Leeuwarden en Sittard-Geleen ingediende motie 'Op weg naar een PFAS-vrije samenleving' tijdens het VNG-congres van 18 juni, die met brede steun is aangenomen. Met deze motie wordt het VNG-bestuur opgeroepen zich richting het Rijk in te zetten voor een landelijk verbod op niet-essentiële PFAS.

In reactie hierop hebben de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in een Kamerbrief (IENW/BSK-2025/150277) toegelicht welke mogelijkheden en beperkingen er zijn voor een nationaal PFAS-verbod. Zij onderscheiden twee sporen: een productverbod (handel en gebruik) en een lozingsverbod. Beide blijken juridisch mogelijk, maar kennen volgens de minister en staatssecretaris aanzienlijke praktische en economische beperkingen.

Een volledig nationaal verbod op PFAS-producten of lozingen wordt door hen niet realistisch geacht vanwege de brede maatschappelijke impact en Europese regelgeving. Het kabinet kiest er daarom voor de inzet te richten op een breed Europees verbod op PFAS, omdat dit volgens hen de meest effectieve manier is om de verspreiding van PFAS tegen te gaan.

Wij kunnen ons echter niet vinden in de lijn die in de Kamerbrief wordt gevolgd, omdat deze naar ons oordeel geen recht doet aan de aangenomen VNG-motie. De motie vraagt nadrukkelijk om een steviger landelijke inzet richting een verbod op niet-essentiële PFAS. Het bestuur van de VNG pakt, samen met de indienende gemeenten waaronder Dordrecht, het verdere traject op om te verkennen op welke wijze de oproep voor een verbod op PFAS op nationaal niveau verder kan worden ondersteund. Dit geldt ook voor de andere onderdelen van de motie.

c. Verkenning intentieverklaring tussen het Rijk en Chemours

Het kabinet onderzoekt de mogelijkheid om met Chemours te komen tot een intentieverklaring. Daarin zouden afspraken worden vastgelegd over een verdere (bovenwettelijke) reductie van PFAS-emissies en een grotere verantwoordelijkheid van het bedrijf voor de gevolgen van historische verontreiniging. Ook wordt ingezet op transparantie richting bewoners en verbetering van het vertrouwen in de regio. Het Rijk benadrukt dat een dergelijke intentieverklaring niet ingrijpt in de bevoegdheden van provincie, gemeenten of toezichthouders, en dat Chemours te allen tijde binnen de wettelijke kaders moet opereren. Het voornemen van IenW is om voor het einde van het jaar een intentieverklaring op hoofdlijnen te ondertekenen met Chemours. De gemeente Dordrecht is bij dit proces betrokken en wil nadrukkelijk betrokken blijven bij de inhoudelijke invulling van de intentieverklaring. Voor de gemeente Dordrecht is de vraag wat de waarde is van deze verklaring is gezien de demissionaire status van het huidige kabinet en de komst van een nieuw kabinet.

4. De besteding van de gelden en de aanvraag van de nieuwe SPUK-subsidieregeling buitenproportionele verontreinigen met PFAS

a. Aanvraag SPUK-subsidie 2027-2028

In 2024 ontvingen wij als gemeente Dordrecht, samen met de gemeenten Sliedrecht, Papendrecht, Molenlanden en Alblasserdam, een specifieke uitkering (SPUK) van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) voor de aanpak van buitenproportionele PFAS-verontreinigingen voor de jaren 2025–2026.

Voor de jaren 2027 en 2028 zullen wij in februari 2026 een nieuwe aanvraag indienen.

Zodra er duidelijkheid is over de toekenning, zal uw raad hierover nader worden geïnformeerd in een volgende raadsinformatiebrief.

b. Besteding SPUK-subsidie 2025-2026

In de vorige raadsinformatiebrief is aangegeven hoe we toegekende SPUK-subsidie van het rijk

voor PFAS gaan inzetten. Een van de activiteiten betreft onderzoeksactiviteiten. Daar is een 2-jarig programma voor gemaakt. In dat programma zijn de volgende onderzoeken opgenomen:

- Oriënterend onderzoek naar TFA (dat is een korte keten PFAS) in de bodem
- Oriënterend onderzoek naar PFAS in groenafval
- Onderzoek naar de "witte vlekken" in de Alblasserwaard (plekken waar nog geen bodemonderzoek heeft plaatsgevonden)
- Onderzoek naar verspreiding PFAS langs de Baanhoekweg
- Haalbaarheidsonderzoek naar een grondbank voor PFAS-houdende grond

Literatuur studie - mogelijk oriënterend onderzoek naar landbouwisico's PFAS (indien het Rijk dit niet gaat doen).

- Onderzoek naar PFAS-bronnen in Dordrecht (analoog aan het onderzoek dat de provincie voor Zuid-Holland heeft gedaan)

Een aantal onderzoeken is inmiddels aanbesteed. We houden u in een volgende raadsinformatiebrief op de hoogte van de voortgang. Bij de uitvoering van deze onderzoeken wordt nauw samengewerkt met de omgevingsdienst, waarvan de ondersteuning bij enkele onderzoekstrajecten vanuit de SPUK worden gefinancierd.

5. Communicatie

a. Verbeterde informatievoorziening over PFAS voor inwoners Zuid-Holland Zuid

Het Centraal Informatiepunt PFAS Zuid-Holland Zuid (PFASinfo.nl) is in september vernieuwd en geoptimaliseerd om beter aan te sluiten op de informatiebehoefte van inwoners. Waar de website voorheen vooral uit tekst bestond, is nu meer gebruikgemaakt van beeldtaal en infographics. Daarnaast is de vindbaarheid verbeterd, de inhoud uitgebreid met verdiepende informatie en worden veelgestelde vragen van inwoners duidelijker beantwoord.

Op maandag 3 november organiseren de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden, samen met hun partners, voor de vierde keer een informatiemarkt voor inwoners van de regio Zuid-Holland Zuid. Deze vindt dit keer plaats in 't Wingerds Hof in Wijngaarden (gemeente Molenlanden).

De gemeenten zetten zich gezamenlijk in voor een gezonde en veilige leefomgeving, waarin stoffen als PFAS geen plaats hebben. Tijdens de informatiemarkt zijn deskundigen van verschillende organisaties aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op actuele ontwikkelingen, beleid en projecten. Bezoekers kunnen ook presentaties bijwonen, onder meer van de GGD ZHZ over PFAS, gezondheid en handelingsperspectieven, en van Stichting Moestuinhervestel over de moestuinaanpak en lopende pilots.

b. Mediaberichten met betrekking tot PFAS/Chemours

Sinds de laatste raadsinformatiebrief van juni is de aandacht voor PFAS in onze leefomgeving verder toegenomen, zowel in onze regio als landelijk. De maatschappelijke en politieke discussie over het gebruik en de aanwezigheid van PFAS is duidelijker en urgenter geworden. De brede steun voor een landelijk PFAS-verbod onderstreept de groeiende noodzaak om deze stoffen structureel aan te pakken.

Enkele noemenswaardige nieuwsberichten die zijn verschenen sinds de raadsinformatiebrief van juni 2025:

- 03-09-2025 - [RIVM onderzoekt gezondheidseffecten PFAS in regio Chemours en Westerschelde](#)
- 03-09-2025 - [Rapport over luchtuitstoot door Chemours blijkt niet compleet](#)
- 03-09-2025 - [Bescherming grondwater: Dordrecht en Evides starten monitoring diep grondwater](#)
- 03-09-2025 - [Overtredingen bij Chemours geconstateerd: DCMR legt sancties op](#)
- 03-09-2025 - [RIVM maakt resultaten eerste landelijke onderzoek naar PFAS in bloed bekend](#)

- 22-07-2025 – [‘Boze inwoners stellen Chemours ultimatum: stop met PFAS of sluit fabriek’](#)(Hart van Nederland)
- 22-07-2025- [Het RIVM start een meerjarig onderzoek naar PFAS-effecten op gezondheid rond Chemours en Westerschelde](#)
- 18-06-2025 – [Motie voor landelijk PFAS-verbod krijgt unanieme steun op VNG-congres](#)
- 11-06-2025 – [ILT kan industriële PFAS-lozingen beter opsporen dankzij nieuw RIVM-onderzoek](#)

6. Stand van zaken moestuinen en zwemplas Merwelanden

a. Moestuinen

Stichting Moestuinherstel heeft in september het grondwerk afgerond op het terrein van een moestuinvereniging in Papendrecht. Een vergelijkbaar project in Wijngaarden is momenteel in voorbereiding. Dit betreft 31 moestuinen, waarvan de oplevering gepland staat vóór de start van het nieuwe groeiseizoen in 2026.

Intussen bereidt Stichting Moestuinherstel de werkzaamheden voor het jaar 2026 voor. In dat jaar worden minimaal drie moestuincomplexen van verenigingen en enkele particuliere tuinen aangepakt. Daarnaast wordt gekeken naar moestuinen met een maatschappelijke functie, zoals schooltuinen, tuinen bij zorginstellingen en buurttuinen. De prioriteit ligt bij locaties die het dichtst bij Chemours liggen en de hoogste PFAS-waarden hebben. Ook de omvang van de tuinen speelt een rol: grotere complexen krijgen voorrang boven kleinere. De uitvoering in 2026 zal voortbouwen op de leerpunten uit het pilotjaar 2025. De evaluatie van dit eerste jaar, evenals het bijbehorende werkplan, moet nog plaatsvinden en zal worden besproken met de gemeenten Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht. Stichting Moestuinherstel verwacht dat het volledige herstelprogramma in de vier gemeenten ongeveer drie jaar in beslag zal nemen.

Afgelopen zomer is Stichting Moestuinherstel bovendien een proef gestart met de teelt van hennep, gericht op het verwijderen van PFOA uit de bodem. Hiervoor zijn twee proefvelden ingericht: één in Molenaarsgraaf en één in Dordrecht. De hennep is in september geoogst, en de resultaten van deze proef worden momenteel afgewacht.

b. Plas Merwelanden

De zwemwaterkwaliteit van de zwemplas Merwelanden is dankzij doorspoelen afgelopen zwemseizoen ruim beneden de advieswaarden van het RIVM (280 ng PEQ/l water) gebleven. De gemiddelde waarden die het afgelopen zwemseizoen in de plas zijn gemeten, liggen ruim onder de 100 ng PEQ/liter water. (PEQ is een methode om de som van de PFAS te kunnen beoordelen).

Het doorspoelen vond in 2025 plaats op een “bescheiden” manier – via de schuif bij de Zuileshoeve, die het gehele zwemseizoen permanent 12 slagen open stond. Ter vergelijking: deze schuif kan tot 80 slagen open staan. Komende winter zal de schuif nog maar 4 slagen open in verband met het peilbeheer in het gebied - het mag niet te nat worden. De effecten hiervan op de plas worden gedurende de winter eens per zes weken gemeten. Het doorspoelen is een effectieve manier gebleken om zowel de PFOA-waarden als de blauwalgontwikkeling in de plas te beheersen.

Tegelijkertijd dringen de gemeente, de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en het Waterschap Hollandse Delta aan op een meer structurele aanpak van de bron van de verontreiniging. Deze bron bevindt zich aan de noordwestzijde van de plas en bestaat uit PFAS-houdende grond en grondwater. Er zijn inmiddels een aantal varianten ontwikkeld voor een mogelijke bronaanpak. Vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid bestuderen wij welke variant het meest wenselijk is.

7. Contact met inwoners

Wij blijven nauw in contact met de actieve inwoners in onze regio en waarderen hun inzet voor een veilige en schone leefomgeving. Omdat we dezelfde doelen delen, trekken we samen op in het onder de aandacht brengen van zorgen over PFAS. We betrekken hen bij onze lobbyactiviteiten, zoals werkbezoeken van Kamerleden en de indiening van de VNG-motie. Daarnaast brengen we hen in contact met onze professionele partners, zodat zij ook daar hun zorgen kunnen delen.

8. Vergunningverlening, toezicht en handhaving

a. Gemeentelijke adviezen

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de gemeentelijke adviezen en zienswijzen die wij hebben verstrekt, met name met betrekking tot vergunningsaanvragen aan de DCMR en andere

bevoegde gezagen. In plaats van het delen van volledige adviezen via een wethoudersbericht, voorzien wij u van een verkorte toelichting.

Zienswijze ontwerpbeschikking emissies naar de lucht van TFA Chemours van 30 juli 2025

Op 18 augustus hebben wij namens de vier gemeenten een zienswijze ingediend aan de DCMR op de ontwerpbeschikking van Chemours voor het lozen van 10,2 kg trifluorazijnzuur (TFA) per jaar naar de lucht via vier emissiepunten. Als gemeenten erkennen wij in onze zienswijze dat Chemours stappen zet om de emissies te reduceren, maar benadrukken wij dat de aanvraag nog steeds leidt tot een toename van de PFAS-uitstoot. Wij pleiten daarom voor een verdere reductie van alle PFAS-emissies – zowel vergunde als onvergunde, korte én lange ketens – in lijn met onze ambitie van een PFAS-emissievrije productie.

Daarnaast vinden wij dat:

- de meetfrequentie van TFA-emissies (nu jaarlijks of eens per drie jaar) zoals opgenomen in de beschikking onvoldoende is, gezien de wisselende productieprocessen;
- de meetfrequentie verhoogd moet worden om een betere controle op naleving mogelijk te maken;
- het controleplan en de onderzoeksverplichting in de beschikking positief zijn, maar moet worden aangevuld met een goedkeuringsplicht voor de DCMR;
- Chemours jaarlijks een gespecificeerde PFAS-emissierapportage moet aanleveren, aangezien deze verplichting nog niet wordt nageleefd. De gemeenten vragen DCMR daarnaast om de meest recente emissierapportages (e-MVJ's) van Chemours en hun beoordeling daarvan met ons te delen;
- de Wabovergunning van de Thermal Converter (2022) moet worden herbeoordeeld, omdat bij een storing geen back-upvoorziening aanwezig is, wat kan leiden tot aanzienlijke PFAS-emissies.

[1] RIVM, PFAS in bloed van de Nederlandse bevolking (2025)
<https://www.rivm.nl/publicaties/pfas-in-bloed-van-nederlandse-bevolking>.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij blijven u via raadsinformatiebrieven en/of wethouderberichten op de hoogte houden van actuele ontwikkelingen. Verder zullen wij u geregeld tussendoor van informatie voorzien via wethouderberichten of losstaande raadsinformatiebrieven.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De inzet van de gemeenten wordt deels bekostigd uit eigen middelen; deels uit de SPUK-bijdragen. Onderzoeken en communicatie worden geheel door de SPUK gedekt.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

N. Mol
burgemeester